

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya :

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel :

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... .. 16.— | nyolczad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A tanítói fizetések.

Mit tegyünk? Ez a fontos kérdés foglalkoztatja az új törvényjavaslattal érdekelt tanító-ságot. Igen, mit tegyünk? mikor azt látjuk, hogy oly sok év boldogító reményeit letörte a törvényhozás elé terjesztett törvényjavaslat.

A nemzet napszámásai vagyunk, kik tele vágygal, lelkesedéssel nemes munkában szolgáljuk a nemzeti népnevelés szent ügyét. E legfontosabb helyen, a műveltség alapvető munkájában fáradozunk. Ezt elismerik, ezt magasztalják unosuntalan és mégis, akkor, midőn a nemzet alkalmazottjainak minden foglalkozási ágban a változott megélhetési viszonyokhoz mérten anyagi elismerést nyújt a nemzet: a felekezeti tanítóság, a 24 ezer tagot számláló testület nagy többsége az, amelyről mostohán, igen mostohán gondoskodnak.

Mert lássunk tisztán.

Az állami alkalmazottak fizetésének rendezéséről szóló ez évi törvény II. f. 5. §. ezeket mondja: «Az állami tanítószemélyzet tagjai állami tisztviselők, de fizetési osztályba nem tartoznak» és ennek kapcsán a fizetési osztályba nem tartozó tisztviselők VIII. csoportjában így intézkedik:

Segédtanító fizetése 1000 korona.

Minden segédtanító öt évi szolgálat után rendes tanítóvá lesz és fizetése 1400 korona.

Ezután így emelkedik a fizetése öt évenként: 1500, 1600, 1700, 1800 és 30 évi szolgálat után 2000 korona. A lakbér 600, 420, 360 vagy 200 kor.

Az állami óvónők fizetése kinevezéskor: 900 kor. és öt évenként 100 korona pótlék, 30 évi szolgálat után 1500 korona.

És hogyan intézkedik a népoktatási törvényjavaslat a felekezeti és községi tanítószágról. A III. fejezet 33. §. nem mondja ki, hogy minden tanító köztisztviselő, de kijelenti, hogy a községek és hitfelekezetek által fenntartott elemi népoktatásnál alkalmazott rendes tanítók évi fizetése legalább 800 koronában állapítandó meg. A 34. §. továbbá kimondja, hogy a fizetéseket az állam-

kormány «a törvényhozás által évről-évre engedélyezett összeg keretén belül» a törvényszerű minimumon felül az iskolafenntartó kívánságára, de a törvényhatósági bizottság véleményezésére 1000 koronáig kiegészítheti. Ime, ez az alamszma, amellyel a községi avagy a felekezeti tanító a közigazgatási bizottság nagylelkűségéből az állam által alkalmazott segédtanítók fizetését elérheti.

Mi nem irigységből beszélünk. Keresztény szeretettől áthatott szívunktól ez távol áll, sőt az állami tanítók fizetését sem tartjuk a mai tanítói kvalifikáció és a megélhetési viszonyokhoz mérten elégségesnek, de a törvényesen előírt egyenlő képesítés és megszabott ugyanazon kötelességek mellett méltánytalannak és a nemzettől háladatlanságnak tartjuk azt, hogy eltűri a községi és felekezeti tanítóság lealacsonyítását, kisebbitését. Mert ez a tanítóság a 800 korona minimum mellett csak 30 év múlva jut arra a fizetési fokozatra, ahova az állami tanító kinevezésétől számítva öt év múlva már eljutott. És 30 évi szolgálat után, amíg az állami tanító 2000 korona fizetést élvez, a felekezeti és községi tanítónak a fizetése csak 1400, a legjobb esetben 1600 korona, tehát 600 koronával kevesebb, mint az egyforma képesítéssel, egy munkakörben működő állami tanítóé.

Kérdezzük, miért ez a megkülönböztetés? Meggyeznek-e az állam érdekeivel, hogy a nemzeti állam kiépítésének nagy munkáját teljesítő felekezeti és községi tanítószágot elégtelenségbe kergessék? Mi azt hisszük, hogy a tanítószágot jogos reményeinek kielégítése az államnak legfőbb érdeke, mert csak így remélheti viszont, hogy a törvényjavaslathoz fűzött jobb jövő a nemzeti népoktatásban tényleg be is következzen.

Mondja ki tehát a népoktatási törvény, hogy minden tanító közhivatalnok és hogy minden tanító fizetése legalább is annyi, amennyit az állam az ő tanítói számára megállapított. Majd gondoskodnak azután [a fenntartók arról, hogy érdemes tanítóknak a megfelelő fizetést elő-

teremtsek. A törvény mostani intézkedésével alig egynekény tanító fog fizetésemelésben részesülni, míg az állammal alkalmazott minden tanító megtudhatta annak idején a maga előnyére, hogy fizetésrendezés történt.

Mi a teendő? Aljjon munkába az érdekelt tanítóság, kath. tanítóegyesületeink, a kath. Tanügyi Tanács tartanak gyűléseket és vitassák meg a helyzetet és állapítsák meg legjobb beállításuk szerint a teendőket; mert itt nemcsak a tanítók anyagi érdekeiről van szó, hanem a hivatalos és magyar iskolák jövőjének biztosításáról is egyszerűs mind.

E.

A magyar kath. iskolaegyesület.

„Hátartalan a mi örömünk, mikor fölkiáltunk: „Az Ige testtelon!” Az ideai kath. meggyűlésnek lehetnek számottevő eredményei, de olyan, minő Erker Károlynak a Kath. Tanügyi Tanácsban fövetett eszméjének megvalósulása, egyedül áll az eredmények között. A magyar kath. tanügy emelkedett buzgalommal működő tanterületnek az iskolák vedelmét előterbe hozó vészkiáltásai nem a püsztában elhangzott szavak immár. Termő talajba hullottak azok, mert ha nem is akadt a meggyűlésen nagy Széchenyi példáját követő, de az Ige oda ferközött az egyszerű pörnep szavába és álléreből a magját teremtette meg a tanítótanul, mit öntözni, művelni, ápolni *immár* erkölcsi és a magyar katholicizmus minden számot tevő tagjára nevezé jellembeli kötelesség.

Jellembeli kötelesség, mert a kath. iskola ősi hagyatok, melyről lemondani a mi régi meggyűződéünk szerint nem szabad. Mert mint azt dr. *Dudák János*, az előadó történeti példakkal illusztrált beszédjében eszette: *„Ha elvesztettük az iskolákat, mindenünk elvesz; ha azt megtartottuk, mindenünk meglesz.”*

En meg tovább megyek és azt mondom, a magyar kath. iskola a magyar katholicizmus szíve, de vérző szíve, mert már nagyon nagy a megsebzésektől okozott fájdalma.

Itt volt az ideje, hogy e szívet tovább ne sebezze, ne mozdítsuk elő elvérzését, mert ha az — amit a teremtő Isten ne adjon — beáll, akkor a magyar nemzet állami léte megintog, a magyar nemzeti eszme megvalósulásának esillaga elhalványul, a nemzetet föntartó magyar faj életét, vitézségét, erkölcsi erőt, munkát, szorgalmat adó képessége megtörik. Es a nemzet egy ideig tengődik, azután agonizál és?... idegenek kezébe hajtja le fejét, nagy szóval kiáltván föl: beteljesedett.

De nem szabad beteljesedni e drámai jelenetnek, mert: „A siet, hol nemzet sályed el, népek veszik körül és a népek millióinak szemében gyászkönyv üb. Nekünk magyar katholicusoknak a magyar nemzet eszményi fennállását aláaknázó cél- és öntudatos törekvésekkel szemben, ha bármilyen veszélyesek, ha bármilyen káprázatos színjátékot vesz-

nek is magukra, az ellenállás fegyverzetét kell magunkra öltetni és vetőt kell oda kiáltanunk: mi magyar katholicusok még a esillagos világot elkáprázatos fényes temetés mellett sem akarunk akár Lengyelország, akár Finország sorsára jutni. Nem, soha! Mi magyar katholicusok föm akarjuk örök időkre tartani a magyart fajában, s fajának megfelelő kulturájában; amely célra egyezer éven át rátermettnek bizonyult: a keresztény alapon álló és kizárólag annak szellemében működő magyar kath. iskola, mint a templom, az egyház, a jövő nemzeti élet fundamentuma.

Kath. tanító, örvendj, mert a te eszméd jutott diadalra s tudd meg, ha munkássággal, fáradalmáddal ugyanazon képesítésű állami tanítóval szemben kevésnek találják is: te nagy vagy, dicsőbb, mint bármely tanító, ki nem keresztény örzületű s ki eszeveszett tanítással nyugodt közömbösséggel viszi a vészterhes jövők áramlatába a nemzet újabb nemzedekéit.

Ime, ismét egy tér jutott ki osztályrészdül, hol tanúságot tehetünk arról, mit tesz az egyesült erő, az akarat és a haza igazi szeretete.

Üdvözöljük a magyar kath. iskolák fölvirágoztatását, szabadságát, függetlenségét biztosító kath. iskolaegyesületet.

Aldas reá!

Bertalan Vince.

A tanító az iskolában.

A gyermek a maga önzetlen lelki erejével tanítójának minden mozdulatát éles figyelemmel kíséri. Egy elröppenő mosoly a tanító ajkán titokban nem marad; egy unalmas pillanat sem kerül el figyelmét. Olyan az, mint a munkás méhecske, mely a rétről hozott virágot a kaptárban hagyva, rögtön az Isten szabad ege alá repül, hogy pillanatot sem veszítve, újabb teherrel lakására siessen. Olyan a gyermek lelki világa is. Abban a esöpp fejécskében a gondolatok tömkelege keresztül-kasul forog; abban a esöpp fejécskében úgy forognak a gondolatok, mint a vulkán lavája. Szomszédjának legkisebb mozdulata sem kerül ki figyelmét, de ugyanakkor észreveszi tanítójának dörgáló tekintetét is. Nagy mester. Megfigyelő tehetsége éles. Egy alkalmas pillanatban hátra néz és tisztában van a leghátulsó pad körülményeivel. Az árukkodás persze el nem marad olyan alakban: tanító ur, Csikász Pista a pad alatt van! A tanító Csikászt tényleg a pad alatt leli.

A gyermek az iskolában van. Látszólag figyel, de figyelme nem teljesen észinte. Itt-ott az utcára tekint. Ha gondolatai az utcán kóvályognak, nem hagyják érintetlenül a szülőházat sem. Bejárja a szobát, kertet, napos mezőt, rétet. A gyermek valamin gondolkodik, ezt a tett követi: tanító ur, kimehetek? Alig teszi ki a lábát az iskolából, előkerül a bicsak és slöjdöl jó darabig. Csak akkor tér magához, ha egy másik pajtása az iskolából kilép. A bicsakot hirtelen elrejtí egy nem mindenki által ismert zsebhe és villámgyorsan az iskolában

terem, kit újabb meglepetés várja. Szomszédját a tábla mellett állva találja. Arca a kivánsiságtól valóságos kérdőjel. Lépteit meglissítja, hogy így ide-odáig a tanulók valamelyikétől a büntetés okát kaphatolmi. Megtudja, Mosolyát valami közmozdulattal palástolja és helyére leül. Kis mesterről tanít figyel? Dehogyan figyel. Ott van a zsebében a felig kész munka, azt okvetlen be kell mutatni szomszédjának. Be is mutatja oly ravasz ügyességgel, hogy bámulatba ejti a figyelőt és reszálkó tanítót. A tárgy persze a többi elkobzott gumók, kések, gyufák, pipák stb. halmazába kerül.

Nagy mester a gyermek, de nagyobb legyen a tanító. Bennünk a gyermek hibát ne fedezzen föl, mert a gyermek azt nagyon is ki tudja használni. A bizonytalan föllépés, az előadandó tárgynak fölhívó és hezagos ismerete, az akadozó beszéd-módot veszélyeztetik a tanítás eredményét. Előadás alatt tartsuk meg higgadtságunkat, mely azonban a szeretet kérésebe legyen foglalva. Tekintetünk nyájias legyen, de némileg a komolyság és szigorúság jellegével bírjon. Az iskolatemet előadás alatt soha, vagy csak a legvégső esetben hagyjuk el. A folytonos be- és kijárat a figyelmességét szűri. A kimondott szót visszavonnunk nem szabad, ezt megköveteli a tisztólet, melyet félve kell őriznünk és amelyre oly égető szükségünk van. Őrizkedjünk a hangos beszéd-től, fölösleges közmozdulatoktól és legfőképp a dühtől, hogy önmagunknak ne ártsunk.

Helytelen eljárás az, midőn nem figyelő tanítványunkat néven nevezük és minden fontosabb ok nélkül korholjuk. Elég, ha pl. azt mondjuk: a harmadik pad nem figyel! Azzal azt érjük el, hogy a többi, ugyanazon padban nem figyelő tanítványt is a figyelem mezejére tereljük. Minden cselekvésünket az alázatosság, a nyugalom és a mély vallásosság ékesítse. Mert valamint a gyermek kezírásunk speciális vonásait is utánozza és megtanulja, ép úgy gyökeret ver lelkében az a vallásosság és Istenfélelem, mit tanítóján lát és tapasztal.

A gyermek összes cselekvése utánzásból áll. Jót rosszat egyaránt utánoz. Hogy legfőképp a rosszat utánozni igyekezik, az persze különös jelenség. Ha tanítványunk, tudva vagy nem tudva, rosszat cselekszik, ott legyünk mi, kiknek kötelességünk őt a helyes útra vezetni. Ne fogjuk föl hivatásunkat nagyon is hivatalosan, minduntalan az órára tekintetve és várva, mikor út a megváltás órája figyeljünk, hogy pillanatnyi unalmunkat a gyermek észre ne vegye, mert megtudja azt rendszerint a külvilág is.

Szeressük az iskolát és szeressük mindenekelőtt tanítványainkat. Minden szóban, gondolatban, feltűnően lebegjen lelki szemünk előtt édes Megváltónk példányképe, ki testileg megtörve, megsebzve harajba zárta az ártatlan kisdedeket és apósbólunk szemrehányó hangon mondta: «Engemzők a kisdedeket hozzám jönni, mert ilyenek a mennyeknek országa!»

Douzy-Fürésze.

Weber Aladár.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A sümegi róm. kath. esperesi kerület tanítóköre 1. évi november hó 10-én, esütörtökön, Sümegen közgyűlést tart, melyre a tagokat és a tanúgy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Reggel 8-tól 9 óráig gyűlés az iskolában. A «Gondviselés» és tagsági díjak lefizetése. 2. 9 órakor szentmise a plébániatemplomban. 3. Istentisztelet után Pap József helybeli kántortanító a fonómikái módszerrel gyakorlati tanítást tart az I. leányosztályban. 4. Elnöki megnyitó a felső leányiskola első osztályában. 5. Eszmecsere a fonómikáról. 6. Főolvasások. Tulok Alsz sümegi tanító: «A tanító szerepe a tudóvész ellen való küzdelemben.» Cherny Mariska felsőleányiskolai tanító: «Az írásbeli feladatok és javítások módja» című tételről. 7. Gaál Péter káptalanfői tanító, pénztáros jelentése a befolyt díjakról. 8. A jövő gyűlés idejének és tárgysorozatának megállapítása. 9. Az elnök előterjesztése a segélypénztár kegyeletes ügyéről. Sümegen, 1904. október 30. Üdvözlettel: Szanyi Ferenc egyházi tanfelügyelő, elnök. Bónfi Alajos v. elnök. Németh József jegyző.

Pálya- és vitatételek. A «Tata és kishérvideki róm. kath. néptanító egyesület» választmánya folyó évi október hó 27-én tartott ülésén a következő pálya- illetve vitatételeket tűzte ki kidolgozásra: I. Pályatételek: 1. Mily eszközökkel lehetne korunk megdöbbentő erkölcsi hanyatlásának gátat vetni? 2. Szabadon választható gyakorlati tétel. Pályadíj az 1. tételnek 40 kor., a 2-nak 20 kor. Az idegen kézzel írt és jellegű levélkével ellátott pályamunkák 1905. június hó 1-ig Esztergályos József elnökhöz, Mőcsa, küldendők. Csak az egyesület rendes tagjai pályázhatnak. II. Vitatétel: Iskolai ünnepek. E tételt a tavaszi körülésre minden rendes tag tartozik kidolgozni. A választmány megbízásából Duna-Almás, 1904. október 29. Szabó Bertalan, e. főjegyző.

Tanítógyűlés. A szomolányi esperesi kerület róm. kath. tanítói köre 1904. évi október 27-én Szomolányban tartotta őszi közgyűlését. A gyűlés szentmisével vette kezdetét, mely után az összegyűlt tagok a szomolányi róm. kath. iskola egyik helyiségében jöttek össze, hol Skrivának Mór ker. esperesi leendő elnökével megnyitotta a gyűlést: magvas tartalmú megnyitójába figyelmen foglalta bele dr. Dudek János nyitrai teológiai tanárnak a kath. nagygyűlésen mondott beszédjét. Ezen beszéd óva int az állami iskolák veszedelmétől s ezzel szemben odaállítja a felekezeti iskolát, mint olyat, amely a nép és a haza céljának jobban megfelel, mert egész embert nevel és oktat. Ezután következett a tisztújítás. Megválasztották: világi elnökké Szuhay Lajos felsődiósi kántortanító, pénztárassá Jurenka Márton belházi kántortanító. Matuska István felsődiósi tanító mintaszerű előadást tartott «A tékép fogalmának megismertetéséről a III. osztályban». Matuska úr szép, vonzó és tanulságos tanításával behozonyította, hogy szakavatott tanító, aminek a tanítása általános elismerésben részesült. Jelentések sorában a főt. elnök úr több egyházmegyei és miniszteri rendeletet olvasott föl. A múlt évi határozathoz képest a kör belépett az esztergomi tanítóképző-intézet «segítő egyesülete» alapító tagjai közé s tagsági díjának jelentékeny részét már be is küldte az egyesület pénztárába. Indítványok során Szuhay Lajos felsődiósi kántortanító egy hosszabb indítvány kíséretében fölhitva a tagok figyelmét «a zirci és bakonyszombathelyi tanítói kör»-nek az összes felekezeti tanítói egyesületekhez intézett fölívására. Szuhay Lajos indítványának hatása alatt a tagok közös akarattal elhatározták, hogy készek esatlakozni saját anyagi érdekükben kifejtendő-mozgalomhoz s a fölívásnak minden pontját elfogadják. S más tanítói körök buzdítása céljából föl szólították az indítványozót, hogy indítványának közlésére kérje föl a «Népnevelő»-t. Végül a főt. elnök úr indítványára elhatározatotott, hogy a kerületi tanítói gyűléseink ezentúl Szomolányban, mint a kerület központjában tartatnak. A történelmi hűség szempontjából szükségesnek tartom említeni, hogy dacára a kellemetlen esős időnek még a távolból is megjelentek a tagok és a tanítóság sorai közt ott volt a főt. ker. papság is.

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Francia tanítók hazafiatlansága. A kozmopolita szellem a levegőben van, s számtalan ember van már a művelt Európában, akinek nagyon esekély a nemzeti érzése, amely csak nagy ritkán nyilatkozik meg belőle. Fő oka ennek a sajnálatos körülménynek, hogy a szociáldemokrácia mindinkább terjed, s ez minden titkolódás mellett vállalja magát nemzetközinek és kozmopolitának, azaz minden nemzeti érzéstől mentesnek, ami csaknem egyértelmű a hazafiatlansággal vagy a hazaárulással. Az a szellemi irányzat nagyon veszedelmes lehet ott, ahol a szociálistáknak politikai hatalmuk van, vagy úgy, hogy valamelyik parlamenti párttöbbséghez tartoznak, vagy pedig úgy, hogy a városházakon és községházakon gyakorolnak municipális hatalmat. Az előbbi eset következett be Franciaországban, ugyanott és Olaszországban az utóbbi. Ezekben az országokban, de különösen Franciaországban a szociálisták egyáltalán nem is tartják szükségesnek titkolni, hogy érületük nemzetközi, s hogy egyáltalán nem rendelkeznek francia nemzeti érzéssel. Ők népekre való tekintet nélkül egyetemesen akarják megoldani a társadalmi kérdést, világraszólólag, tehát egyes nemzettel nem törődnek, s így szükségszerűen dolgoznak a nemzeti érzés meggyöngítésén. Világos, hogy a francia tanítók is követni fogják ezt a példát, amugyis már régi a panasz, hogy a francia állami tanítók között rendkívüli módon el van terjedve a szocializmus, ezektől tehát hazafiságot tanulni nem lehet, s így újból megvalósul az igazság, hogy a hitvallásos s főleg a katolikus iskolák melegágyai a hazafiságnak, csak az a sajnos, hogy Franciaországban, mint a *Népmerelő* olvasói tudják, már ki van rájuk mondva a halálos ítélet. A francia tanítók szocializmusát sokáig észre sem vették, vagy nem törődtek vele, végre azonban nyilvános botrány lett a dologból, amely minden igaz francia hazafit mélyen fölháborított. Ugyanis valami *Hervé* nevű tanár írja tömegesen népiszkolák és tanítóképezdek számára a tankönyveket; ezekben pedig a hazaszeretet egyenesen pellenegére van állítva, kigunyolva a legnagyobb francia nemzeti hősök, e mellett azok a tankönyvek a legnagyobb mértékben antimilitaristák; de nem olyan értelemben, hogy a hadseregre való kiadásokat mérsékelni óhajtának, hanem úgy, hogy egyenesen az állandó hadsereg ellen izgatnak, s kizárólag a népfölkelés szervezését sürgetik. Ez a dolog pedig a mai nemzetközi viszonyok között óriási kárára volna Franciaország világhatalmi állásának, s *Hervé* tankönyvei ezért botránkoztatják meg a francia hazafiakat. Hozzáteszszük, hogy azok óriási mértékben vannak elterjedve a francia népiszkolákban és tanítóképezdekben, e mellett telisded teli vannak szocialista elvekkel; nem lehet tehát esodálkoznunk afőlött, hogy ez a fölforgató eszme nagy mértékben terjed Franciaországban, s kiderült az is, hogy az állami

tanítók nagyon ragaszkodnak azokhoz a tankönyvekhez. Ezeket a dolgokat utóbb szóba hozták a francia képviselőházban, ahol nagy vihart keltettek; a tankönyvek irányát is szellemét maga *Chaumié* közoktatásügyi miniszter is elítélte, aki maga nem szociálista, hanem a mérsékeltabb államférfiak közé tartozik, azt is megígérte, hogy a *Hervé* tankönyveit el fogja távolítani az állami és községi iskolákból, ez azonban nem fog olyan könnyen menni, mert a tanítók, mint említettük, nagyon ragaszkodnak hozzájuk, s ha ki is veszik azokat a kezeikből, a szellemük, amelyre eddig esküdtek, bizonyára nem fogja őket elhagyni. Szóval nemzeti irányt akarnának most újból azokba az iskolákba, s ennek a kifejezése az is, hogy *Boquillon* tanító most külön népnevelési folyóiratot alapított, melynek címe: *L'école patriotique* — a hazafias iskola, s az a célja, hogy a francia tanítókat újból hazafias érületre nevelje. Ezt folyóiratheli cikkeikkel kétségenkívül nagyon nehéz lesz elérni, és újból bebizonyosodik az a régi igazság, hogy ahol a vallást kiirtották az iskolákból, onnét eltűnik a hazafiság is. S ennyire jutott már a francia állami iskola.

Az egyforma fizetés. A római tanítónöket, akik a város szolgálatában állanak, régóta bántotta a tudat, hogy kisebb fizetésük van, mint az ottani tanítóknak, holott úgy vélik, hogy velük teljesen egyenlő értékű munkát végeznek. Mozgalmat indítottak tehát, mint kartársnöik más államokban, folyamodtak a városhoz; füt-füt megmozgattak, de nem tudtak eredményre jutni. Végre egy jó ötlettel segítettek magukon. Róma városát egyszerűen bepörölték az ottani törvényszéknél, s hivatkoztak arra, hogy a római tanítószagra vonatkozó szabályrendelet kötelességek tekintetében nem tesz különbséget tanítók és tanítónök között; s benne az is elég világosan van kimondva, hogy az utóbbiaknak munkája esekélyebb értékű; sőt az a szabályrendelet mindig egy rangba helyezi őket, s a tanítónöket is általánosságban tanítóknak nevezi. Ezen az alapon követeltek tehát a tanítókéval egyforma fizetést. A tanítónök keresetét elutasította a római törvényszék, de ök addig fölébbeztek, míg végre igazat adtak nekik. A legfőbb törvényszék végül kimondotta, hogy a római tanítónöket megilleti az az egyenlő fizetés; de az ítéletnek nem lesz visszaható ereje, azaz a tanítónök elmúlt szolgálataikért nem követelhetnek Róma városától kárpótlást, azaz kinevezésüktől mostanig nem követelhetik a fizetési különbözetet, mert Róma városa jóhiszeműleg járt el akkor, mikor a tanítónöknek ezelőtt csak kisebb fizetés adott. Azonban az okos római tanítónökön nem fogott ki a böles legfelsőbb törvényszék sem, amelynek ítéletével nem egészen voltak megelégedve. Következett tehát egy másik kereset, amelyet azok a tanítónök nyújtottak be, akik fiúiskolákhoz voltak kirendelve. Ezek azt követelték, hogy ne csak mostantól fogva legyen egyforma a fizetésük a tanítókéval, hanem állapítsák meg ezt mindazokra

az évekre visszahatólag, amikor fiúiskolákban tanítottak, mert napnál világosabb, hogy ezekben az esztendőben egyenlő munkát végeztek a tanítókkal, akik mindig fiúkat oktatnak. S a római legfelsőbb törvényszék igazat adott azoknak a tanítóknak, s kötelezi ítéletileg a várost, hogy azokra az évekre visszamenőleg nekik a fizetési különbözetet térítse meg.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent Dreisziger-féle Módszertanról a Kalocsai Néplapban a következőket olvassuk: **Altalános és részletes oktatástan.** Férfi és nőtanítóképző-intézetek számára írta *Dreisziger Ferenc* tanítóképző-intézeti tanár. Budapest. A Szent-István-Társulat kiadása. 1904. A keresztény nemzeti iránnyú népoktatás ügye új, sok oldalról régóta várt művel gazdagodott Dreisziger Ferenc könyvével. Mindenki, aki valaha pedagógiával foglalkozott, igazat ad ezen kijelentésünknek, ha megfontolja, hogy különösen tankönyvek dolgában nem volt eddigéle olyan művünk, amelyben a pedagógia legújabb vívmányai a keresztény világnézet ter szerű és megokolt hangsúlyozásával kapcsolatban jutottak volna férvényre. Hiányzott belőlük vagy az első, vagy a második kellék. Ha nem is foglaltak el valami támadó állást a keresztény fölfogással szemben, annak teljes mellőzésevel mégis csak ártalmára szoltak. Ez a mű azonban, amelyre büszkén tekinthet a kalocsai főegyházmegye, mind a két kelléket a legalkalmasabb módon egyesíti magában. Oriási olvasottság mellett józan mérséklettel, metafizikai tudás mellett praktikus jártasságról tesz fényes tanúságot. Nem lehet hivatásunk, hogy lapunk keretében a szakember szemüvegével látható előnyöket részletezzük. Mindenki, aki a művel figyelmesen olvassa, meggyőződhetik arról, hogy Dreisziger műve haladást jelent a nemzeti nevelés-oktatás terén. Haladást, amelynek javaiban a kepezőből kikerült tanítók révén a nép ezrei részesülnek. Különösen jó benyomást tesz az olvasóra az az erős nemzeti érzés, amely az egész műnek sajátos magyar színezetet ad. A nyelvezet folyékony, tiszta és ami a fő, az eddig használatban levő unalmas sablontól tökéletesen mentes. Midőn azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy a szakirodalom is csak az elismerés hangján fog Dreisziger művéről szólhatni és a szerzőt, mint a magyar pedagógia egyik legkiválóbb munkását, üdvözljük: művét nemesak tanítónak és lelkészeknek, mint szakembereknek, hanem gyermekeik haladását szemmel kísérő szülőknak is a legmelegebben ajánljuk.

VEGYESEK.

A miniszteri köszönet. A közoktatásügyi miniszter öze Leóvay Henrikné bárónénak, aki a kisbaráthgyi római katolikus iskola céljaira 400 koronát adományozott és Magyarok Tivadar munkásegyházmegyei főtanfelügyelőnek, aki a csomai görög katolikus hitközségi iskola fölépítése körül kiváló buzgalmat fejtett ki s emellett nevezett iskola építkezési céljaira 170 koronát adományozott, őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

Hitoktatók értekezlete. A fővárosi iskolák hitoktatói az új iskolai évben megtartották első értekezletüket Novák Lajos c. kanonok, főfelügyelő elnöklésével. Az ülésen bemutatkoztak a hitoktatói kar új tagjai s ennek kapcsán az elnök jelentést tett a hercegprímás által elrendelt személyi változásokról. Majd bemutatta az újabban kiadott egyházi szabályzatokat és rendeleteket, mire az értekezlet véget ért.

A népoktatási javaslat. A képviselőház közoktatásügyi bizottsága november 10-én megkezdte a népoktatási javaslat tárgyalását.

Elismerés és köszönet egy képviselőnek. Csernoch János dr. országgyűlési képviselőnek a radosnai

esperesi kerület papsága folyó évi október hó 5-én tartott öszi gyűlésén egyhangulag köszönetet szavazott a folyó évi július hó 30-án a hitvallásos iskolák érdekében mondott országgyűlési beszédjeért.

Tanítók halála. Bárczy István fővárosi tanácsos kezdesére a községi tanárok és tanítók Szabó Károlynak, a főváros közoktatási ügyosztálya volt vezetőjének sirja fölé emléket állítottak, amelyet vasárnap délután tízenegy órakor avattak föl kegyeletös ünnepséggel. A kultuszminisztériumot az ünnepen Halász Ferenc miniszteri tanácsos és Edvi Illés Zoltán képviselték. A fölavatásnál Bárczy István tanácsos mondott beszédet, majd Móra István elszavalta alkalmi költeményét. Az ünnepet a Magyar Tanítók Otthona dalosköre fejezte be a Himnusszal.

Értesítés. Erzsébet gyászünnepelemek sikeres rendezésére *«Magyarok oszllaga»* című díszművem, a nagy terjedelem, hangjegyek és eredeti képek előállítására miatt csak e hó 10-én lesz szétküldhető. Idő tehát még lesz a betanításra. Megrendelhető *Ludvigh* Bélánál, Üllő, Pest mellett.

Köszönet. Nagyméltóságú és fötisztelendő báró Horng Károly veszprémi megyés püspök úr folyó hó 25-én a szilashalási róm. kath. elemi népiskolának értékes taneszkereket adományozott. Ő nagyméltóságának kegyes adományáért hálás köszönetet mond a szilashalási róm. kath. iskolaszék.

Harminceves kath. tanító. Szász Károlyt — a gyulafehérvári kath. elemi iskola tanítóját — kellemes ovációban részesítették kartársai az alsófehérvármegyei róm. kath. tanítóegyesületnek Gyulafehérváron tartott közgyűlése alkalmából harminceves tanítói szolgálatának évfordulóján. Habár esendesen és zaj nélkül ünnepelt eddig a kath. tan- és nevelésügy ezen veterán napszámosa — mi mégis oda csatlakozunk tisztelőihez és tiszta szívből kívánjuk a multos annos-t! (K-és.)

Kath. iskolák védelme. Az illyi róm. kath. iskolaszék hálás köszönetét nyilvánítja a Szent-István-Társulat nagymélt. elnökségének a tanulók részére küldött ingyen tankönyvért. Az édes Jézus áldja meg kegyes jötevőnket! *Kozma* Miklós, nógrád-marcali plébános, illyi iskolaszéki elnök.

Szerkesztői üzenetek.

G. I. Elkésve érkezett. — **K. P.** A Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4. megrendelhető. Levelét áttettük az Igazgatóság-hoz. — **Sz. F.** A kath. iskolákban csak a Szent-István-Társulattól kiadott hivatalos könyvjegyzékben fölveit és a tankönyvvizsgáló-bizottság által engedélyezett tankönyvek használhatók. Hogy a nagymélt. püspöki karnak ezen magas rendelkezésének elég tétessék, azt az igazgató, avagy az iskolaszéki elnök úrnak ellenőrizni nemesak hogy jogában áll, hanem kötelessége is. 2. Az iskolaszéki tag az iskolában nem feleltetheti a növendékeket és az iskola helyő életére ellenőrző joga nincs. Nem eszelekedett szabályszerűen. 3. Forduljon kérelemmel az egyházi főhatósághoz, igazságos ügyben mindig meghallgatásra talál. — **Gy. S.** Az órák beosztása az iskolafenntartó hatastkörebe tartozik. — **Pilisszentlászló.** Igen, köteles: de más lelkésznel, más községben is elvegezheti. — **M. F.** Az iskolaszéki elnök úr helyesen értelmezi az ügyet. Csak okt. 1-től esedékes fizetésre tarthat igényt. Intézkedtünk. — **Cz. A.** Teljesen ingyen az iskola nem szerelehet be könyvtárat, de megfelelő kedvezményben részesülhetnek. 2. Forduljon a Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez Budapest, IV., Kecskeméti-u. 4. A legnagyobb készséggel teljesítik kérését. 3. Áttettük a kiadóhivatalhoz. — **E. A.** Ha vita indul meg, közzétesszük. — **Sz. L.** Miután hasonló dolgot közzétettünk, most kihagytuk, de fölhasználjuk. — **Cs. F.** Készséggel közöltük. Igaz köszönet a tudósításért. Kartársaink az oktatás ügyének és a tanítóság érdekeinek tesznek hasznos szolgálatot, hogyha az iskolaiügyi híreket — egy levéllapon — hozzánk beküldik. — **Sz. B.** A választ kérjük.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A nagykovácsi (Nyitrai, u. p. Pójsó) kántortanítói állomásra, melynek jövedelme különféle címen 909 korona 40 fill., azaz kúreszkizkilene korona 40 fillér, azonkívül száz korona a gazdasági ismétlőiskola vezetőseért pályázatot hirdetek. Határidő november 13. Megválasztott kántori lakásának élvezetübe csak 1905. évi január havában lép, addig is lakpénz címen havi harminchégy koronát kap a községi pénztárból. *Harmos Kálmán* isksz. elnök. 579 1—1

A pécsényi megye, szentmihályfai róm. kath. anyagyháza, kántortanítói állomásra pályázatot hirdet. Jövedelme: 2 szoba, 1 zárt konyha, 1 kamara, 2 istálló, 1 szén, 1 éjsz. konyhakert, 7 hold 1340 ööl kat. rétiföld (60 kor.), 18 hold 600 buza és 160 kor. párbér, 240 kor. landij, templomuk után 140 kor., temetők után 120 kor., a választás napja november 17. d. e. 9 óra, melyre a pályázatok és orgonaproba végett felkérhetek. Az állás dec. 1. elfoglalandó. *Perzsony, szentmihályfai isksz.* 576 1—1

Semperei (Nyitrai) osztálytanítói állásra pályázatot hirdettek november 15-ig. Tanterv magyar-tót. Fizetése 820 kor. 8 egyszobás lakás. *Iskolások.* 591 1—1

Zsikva, Kistapolcsány főkközségében a kántortanítói állás megüresedett: erre pályázat hirdettek júlyó hó 15. délelőtti 9 órára. Jövedelme mindössze 796 kor. 20 fill. legesébb számíttással. Pályázni kívánczók adják be kérvényüket főt. *Martinsek János* igazgató-plébános úrhoz. Megjegyzendő, hogy a község tótajkú. Szép lakhely kérttel. 590 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A felsőlehotai (Zolyomai) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat nyitattak. Jövedelme: a községtől 440 kor., erdőkénestártól 125 kor. 96 fillér, egyéb címen 16 kor., hét hold szántó hasznélvezetű, 16 méter tűzifa, némas kérttel. Véglégsítésre csak azon pályázók számíttatnak, kik eddigelő mint rendes tanítók működtek. Kellően felszerelt, belyeges és a nagytekintetű m. kir. erdőigazgató-sárhoz Besztercebányán címzett folyamodványok 1904. nov. 20-ig az alulírttához küldendők. *Garam-Szent-Miklós u. p. Zolyom-Szent-Andrási, Gaspár Ferenc*, egyházküldetési tanfelügyelő. 567 1—1

Csanádi egyházmegye.

A nagylaki róm. kath. elemi népiskolához folyó tanév tanítási jogára, oklevéllel bíró nőtlen tanító kereszettek. Fizetése: havonként 80 korona, a kántornál egyszobás bétorozott lakás és fűtés. Agynemű nem adatik. Kötelessége, az iskolában tanítás és a kántori teendőkben segédkezés, mert is a kántori teendőkben kellő ismeret, orgonálás, enéltés megkívántatik. Okmányok főt. *Trüsch Ferenc* plébános úrhoz sürgősen küldendők. Az állás nov. 15-én elfoglalandó. Szorgalom és jó magaviselet mellett állásodítás kilátásba helyeztetik. 581 1—1

Győri püspöki megye.

Looson (Soproni) kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdettek nov. 16-ig 800 korona évi fizetéssel, bétorozott szonával és fűtessel. Orgonálásban jártasság kívántatik. Kérvények alulírttához küldendők. *Major György* plébános. 582 1—1

Az alsóráncsi (Soproni) németajkú róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme: 1. Szep újonnan épült ház, 2 szoba, konyha, istálló, pince, kamébert, 4 hold legelő, részben már jó szántóföld 6 kor. 16 fillér, 2. Minden telkes ház után 1/4 mérő rozs, összesen 8 1/4 mérő a 3 frt 50 kr. = 122 kor. 50 fillér, 3. Minden telkes ház után 1/8 mérő buza, összesen 8 1/4 mérő a 4 frt 50 kr. = 78 kor. 74 fillér, 4. 4 ööl tűzifa a 6 frt = 48 korona. Kérvényben: Iskolapénz minden tanuló után számszerint 75 a 70 kr. = 105 kor. Ismétlőiskola után a községi pénztárból 30 kor. Egy 551 frt 25 kr. alapítvány

után kamatot 53 kor. 12 fillér, 100 házaspár után a 76 kr. 152 kor. Egy kötelezvény után 5% kamat 8 kor. 24 fillér. A községi pénztárból 300 kor. Templomszolgálat után: Ostyasütésért egy szántóföld 370 ööl 2 kor. 90 fillér. Egy rét után fele jövedelmét 17 kor. 98 fillér. Stóla jövedelem 54 kor. 30 fillér. Templomruha mosásért 8 kor. Templomszámadás irásért 2 kor. Borátgyertyára 2 kor. 40 fillér. Misesalapítványok után 2 kor. 52 fillér. Urnauk körmenet után 2 kor. Községi ünnepek után 3 korona. Kellően felszerelt kérvények Alsó Rámcra a plébániahivatalhoz küldendők nov. 10-ig. 572 1—1

Kaloecai érseki megye.

Baer-Bodrogvármegye Kula község róm. kath. hitfelekezeti iskolájánál üresedésbe jött magyar-német tantervű elemi iskolai tanítói állásra nov. 25-ig pályázat hirdettek. Allomás javadalma: a) 971 kor. kévspénz, b) 200 kor. lakbérilletmény, c) a törvény által biztosított ötödéves korpótlék negyedévi előleges részletekben. A megválasztandó tanítóknak kötelessége leendő az iskolások által kijelölendő osztály és ismétlőiskola vezetése. Továbbá a kántor akadályoztatása avagy betegsége esetén a kántori teendők díjtalan végzése, mert is ezen állásra pályázók közül az orgonálás és éneklés jártasság előnyben részesülnek. A szükséges okmányokkal felszerelt folyamodványok a már fentebb jelzett időig nt. *Bach János* ker. esperes tanfelügyelő úrhoz Szilberekre küldendők. *Mladoniczky Vince* isksz. elnök. 570 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Eözdöghei kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: két szoba, konyha, kamra, istálló. Községtől 520 kor. 3 kat. hold 582 ööl szántóföld. Grót Károlyi uradalomtól egy tehéntartás, ezért a tanító személyesen folyamodik, stóla 200 korona, zsivafödemesi hitközségtől 9 1/2 p. mérő rozs, misékből, offerákból átlag 50 korona. Pályázati kérvények nov. 8-ig fogadhatnak el, választás nov. 10-én. Eözdöghe, posta Zsitvafödemes. *Klaesinszky József* isksz. elnök. 569 1—1

Pécsi egyházmegye.

Az orfű-i filialis kántortanítóságra nov. 15-ig pályázatot hirdetek. Jövedelme: lakás, 600 kor. kévspénz negyedévi előleges részletekben, 21 kor. alapítványi ajándék, 4 ööl hasábfu, 2 hold 1222 ööl szántó és 453 ööl rét a község által munkálva, a temető kaszálása. Kántori teendőkben német nyelv hasznos. *Kopári Gyula* plébános, Abaliget. 568 1—1

A naki (Tolnai) róm. kath. népiskolánál osztálytanítói állomásra nov. 15-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: bétorozott szoba, 740 kor. kévspénz, 2 ööl fa fűtésre 40 kor. Kötelessége egy tantermet és az ismétlőiskolát önállóan kezelni, a kántorságban segédkezni. Nőtanítók is pályázhatnak. Kérvények az iskolások elnökéhez intézendők. 587 1—1

Szatmári egyházmegye.

Ungszennai róm. kath. orgonista-tanító állomásra a pályázat november 20-ig meghosszabbították. Jövedelme: tisztességes lakás és különféle címen körülbelül ez kétszáz korona. A tanítás nyelve magyar és tót. Kérvények a plébániahivatalnak, Ungszenna, u. p. Pályn, küldendők. 577 1—2

Szepesi püspöki megye.

A novottyi (Árvam.) róm. kath. kántortanítói állomásra folyó évi nov. 17-éve pályázat hirdettek. Jövedelme: 426 kor. kévspénzben, 12 ööl puhafa, 15 mérő zab, anyagi üdvözleti harangozás elvállalása esetén 15 mérő zab, 9 hold 299 ööl szántóföld, 910 öölnyi kert, stóla címen 200 kor., offertorium 4 kor., mosás, ostyasütés, gyertyacsinalás címen 25 kor. 20 fillér, bucsujárulék 10 kor. Két lakószoba, konyha, éléskamra, Iskolafűtésre 12 ööl puhafa. Pályázni óhajtok okmányokat főt. *Vojtícsék József* egyházküldetési tanfelügyelő címére küldjék. 571 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A németújvári (Vasm.) plébániához tartozó **Kolosvár** főlközségben a róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelem *a)* tanítói: Földbérmegeváltság 100 kor. na. 8 öl puha tűzifa a 10 korona = 80 korona, allag 30 munkoteles gyermek után évenként fizetendő a 3 korona 20 fillér tandíj = 160 korona, községi pénztárból negyedévenként előleges részletekben 430 korona, összesen 770 korona, *b)* kántori: stolaris jövedelem 10 korona, harangozási díj 20 korona, összesen 30 korona. Ezeket kivül lakás- és kert. Koteles a megválasztandó az iskolaszéki elnök megkeresésére rózsafüzért tartani külön díjazás nélkül. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. Pályázati határidő *november 22.* Kérvények a németújvári róm. kath. plébániára küldendők. 585 1—1

Pályázat a **kukmeri** (Vasm.) kántortanítói állásra *nov. 12-ig.* Fizetés államssegéllyel 811 kor. 64 fillér negyedévenként fizetve. Ezidőben átlag évi 50 kor. mellékjövödelenn van. Ostyasütés, harangozás, templonruhahamosítás, és tisztogatás után 100 kor., de ez nem kötelező. Nyelvé: magyar és német. *Gürtner József* iskolaszéki elnök. 578 1—1

A **csendlakai** (Vasm.) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra *nov. 13-ig* pályázat hirdettek. Fizetése: 800 kor. kospénz, butorozott szoba, fűtés és tisztogatás. Kötelessége a III—IV. osztályt tanítani, az ismétlők oktatásában és a kántoriakban segítőkész. Tannyelv magyar-német. Az állás azonnal elfoglalandó. *Dr. Leendőczy Ferenc* iskolaszéki elnök. 566 1—1

A **vas-farkasfalvi** róm. kath. elemi népiskolánál megnevesedett osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése szabad lakáson kívül 600 kor. és 2 öl puhafa a házhoz szállítva. Tannyelv német-magyar. Folyamodványok *november 27.* *Reinál Mihály* iskolaszéki elnökhöz intézendők. 588 1—3

Veszprémi egyházmegye.

A **nemesvitai** róm. kath. iskolához másodtanítói állásra *november 15-éig* pályázat hirdettek. Fizetés: 800 korona, fűtésre 20 korona és egyszobás lakás. A kántorságban segítőkésznek tartozik. Személyesen megjelenők előnyvel bírnak. Utolsó pósta: Balaton-Ederics. *Az elnökség.* 580 1—1

A **borsosgyőri** (Veszprém., Pápa mellett) róm. kath. kántortanítói állásra okleveles tanító kerestetik. Javadalmazásra: lakás, kert, a hitközségtől különféle címen 46 kor., államssegéllyel: 394 kor. Tannyelv: magyar. Pályázati határidő 1904. *nov. 22.* Az állás azonnal elfoglalandó. *Korbély György* plébános, iskolaszéki elnök. 573 1—1

Veszprem-Oszlop róm. kath. tanítói állásra *november 12-ére* pályázat hirdettek. Fizetése államssegéllyel 800 kor., 4 m. tűzifa: szobalakás legszükségesebb butorod. Tanítja III—VI. vegyesosztályt, ismétlősöket, kántoriakban segítőkész. Állásában egyévi sikeres működés után joglegesítették. *Az iskolaszék.* 586 1—1

A **puszta-miskei** (Veszprém.) róm. kath. tanítói állásra *november 15-ig* pályázat hirdettek. Javadalmazás: Egy udvari szoba és konyha, fél hold belsőség, 7 1/2 hold szántóföld, melyet részben a község munkái meg. 20 méro roz. 34 kor. fapénz, minden iskolába járó után 80 fillér tandíj (az iskolások átlagos száma 35), ismétlőkiskoláért 20 korona, veszprémi káptalantól 100 korona segély, 250 korona állami segély, de ezt csakis a képesített tanító hajtja. Tannyelv magyar. Folyamodványok a devescseri plébániakapitálhoz küldendők. 589 1—1

Váci egyházmegye.

Kökényes (Nógrád.) kántortanítói állásra pályázat hirdettek *nov. 16-ra.* Kérvények *Kiss Imre* plébánoshoz Kökényesre (posta Hatvan) küldendők. Lásd e lap és a *Nógrádok Lapja* 41-ik számát. 583 1—1

Újhartyánban (Pestm.) egy kath. okleveles tanítónői állásra pályázat hirdettek *nov. 15-ig.* Javadalom 800 korona, 100 kor. lakbér. Kötelezettség a kijelölt osztályt vezetni, a gyermekekre az istentisztelet alatt fölügyni. Az állás *nov. 15-én* elfoglalandó. *Iskolaszék.* 584 1—1

A **káposztásmegyer-sikátorpusztai** vándortanítói állomás megüresedvén, arra pályázat hirdettek. A tanító javadalmazása: 1. 800 korona évi fizetés az uradalom pénztárából negyedévi utólagos részletekben. 2. Két szoba, konyha s kamrából álló lakás. 3. Igény az ötödéves korpótelekre. 4. 300 □ öl kerti föld. 5. 10 köbméter kemény hasábfá. 6. Kántori teendők után a plébánia területén szokásos dupla stóla. Kötelességei: 1. A pusztai iskolákban váltakozó rendszerben tanítani. 2. Káposztásmegyeren a kántori teendőket ellátni. Pályázati határidő 1904. *november 15.* Az állás azonnal elfoglalandó. A pályázati kérvények felszerelve alulirhoz Fót, Pestm. küldendők. *Tanács József* pápai kamarás, kerületi tanfelügyelő, plébános. 575 1—2

Az olvasás tanítását és tanulását az eddigi módszerek között legkönnyebbé teszi: ———

«Eljárásom a fonomimika segítségével való olvasás tanításában»

című részletes útmutatást nyújtó vezérkönyv. Irta: **Péter József** tanító. II. kiadás Kapható a szerzőnél 1 korona 5 fillér beküldése ellenében (**Vág-Sellyén**). 556 3—3

24 eredeti dallamos praeludium

utalványon rendelve csak 1.50 kor.
utánvételes rendelés 55 fillérrel többé
kerül. ———

Szeged 6. Zámbo Károly kántor.

517 5—5

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir.
udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a **Szentis** lovagja, a **Ferencz József-rend** lovagja.
A parisi és bécsi világtalálványon stb. helyről kitüntetve.

Legelősebb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta leg yomásúesőrendszerint (pneu matikai) tartós, nemes-hangu orgonákat szállit. 30 év óta 380 orgonát szállított. Mindennemű orgonagyárakokat és hangolasokat a leg-mersekeltbb árban és telki ismeretes pontossággal tesesít. Orgona jokrban tartalasa mersekelt árban elváltallatják. Tervezetek és rajzok kivanatra díjtalanul.

Karácsonyi pásztorjátékok.

Előadásuk által a legalkalmasabbak arra, hogy úgy az intézetek, iskolák, valamint otthon a család körében a szent estét a leglélektelenebbé avathassák. Ép azért, hogy azok jökor betaníthatók legyenek, fölhívjuk a főt. papság és tanítóság becses figyelmét a Szent-István-Társulat alantí kiadványaira. ———

Karácsonyi pásztorjátékok.

A betlehemi nyájörök. Karácsonyi pásztorjáték. Irta <i>Maszlaghy Ferenc</i> . (Ifjúság Öröme II. kötet.) Ára 1.60	Betlehemi bakter. Karácsonyi pásztorjáték négy részben. (Népirat 187. sz.) Ára 24
A bűnbánó fiú. Karácsonyi pásztorjáték két szünetben. Irta <i>Herceg Páter</i> . (Népirat 214. sz.) Ára 10	Betlehemi asszonyok. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 190. sz.) Ára 08
A bűn büntetése. Karácsonyi játék 3 fől. -ban. Irta <i>Oppitz Sándor</i> . (Népirat 123. sz.) Ára 08	Egy karácsonyjéj. Dramolett. Irta <i>Horváth Lipót</i> . (Ifjúság könyvében.) Ára ..... 2. —
A megtalált bárány. Karácsonyi pásztorjáték. (Ifjúság Öröme V. kötet.) Ára 1.60	Három királyok. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 191. sz.) Ára 10
Ami fönttart minket. Karácsonyi életkép az iparos világól. 3 felvonásban. Kiválóan legényegyesületek használatára. Irta <i>Erdösi K.</i> Füzve 50	Itt a Miklós. Pásztorjáték. (Népirat 189.) Ára 08
Angyalszívek karácsonya. Karácsonyi kép. Irta <i>Erdösi Károly</i> . (Népirat 200. sz.) Ára 12	Jézus születése. Karácsonyi pásztorjáték. Irta <i>Mohl Adolf</i> . Második kiadás. (Népirat 86. sz.) Ára 10
A pogány megtérése. Karácsonyi játék 3 fől. -ban. Irta <i>Oppitz Sándor</i> . (Népirat 124. sz.) Ára 06	Karácsony. Színjáték 3 felvonásban. Irta <i>Bartha István</i> . Második kiadás. (Népirat 101.) Ára 10
Apró szentek. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 192.) Ára 12	Karácsonyest. Karácsonyi játék. (Népirat 188. sz.) Ára 08
Az igazság felé. Társadalmi színjáték. 3 fől. -ban. Kiválóan kath. Egyesületek használatára. Irta <i>Erdösi Károly</i> . Füzve 50	Karácsonyi színjátékok kiválóan kath. legényegyesületek használatára. Irta <i>Erdösi Károly</i> . Füzve 80
Békesség az embernek. Karácsonyi játék. Irta <i>Oppitz Sándor</i> . (Népirat 139. sz.) Ára 06	Két karácsonyest. Színmű. Irta <i>Maszlaghy Ferenc</i> . (Ifjúság öröme III. kötet.) Ára 1.60
Betlehem. Karácsonyi pásztorjáték négy részben. Irta <i>Bartha István</i> . (Népirat 179. sz.) Ára 12	Ósi erények. Történelmi színjáték Hunyadi János korából. 3 felvonás. Irta <i>Erdösi Károly</i> , az Orsz. Közp. Kath. Legényegyesület másodelnöke. Képekkel. (Népirat 198. sz.) Ára 60
	Pásztorjátékok. Ára félvásznonkötésben 1.40

Immaculata.

A szeplötelen fogantatás jubileumi ünnepe alkalmából megjelentek.

Vezérkönyvecske

a szeplötelen fogantatás hiteikkelye fél-százados jubileumának megülésére.

Összeállította: *Erdösi Károly*.

Esztorgomi egyházi főhatóság 3816/1904. sz. engedéllyel.

Ára 30 fillér.

A szeplötelen fogantatás ünnepe.

Irta: *Virág Ferenc*.

Népirat 212. szám. o o o Népirat 212. szám.

Ára 6 fillér.

A fentiek kaphatók:

a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában

könyvkereskedésében

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz.